

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca 155. szám. Gergurov-féle házban.
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető köz-
lemények intézendők és minden díjak fizetendők.

A bácsmezei nemzeti párt hivatalos közlönye.
Megjelenik hétfő s ünnepek utáni napok kivételével minden nap.
Felélős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 frt. — Félévre 6 frt. — Negyedévre 3 frt.
Egy óra 1 frt. 20 kr.
Egyes szám ára 5 kr. a vasárnapi szám 10 kr.

TÁVIRATOK.

Királyi vadászat.

Gödöllő, okt. 30. (A „Z. és V.“ ered. táv. tudósítása.) A tegnapi udvari vadászaton László főherceg is részt vett, kit Ö Felsége táviratilag hitt meg a vadászatra. László főherceg háromnegyed 8 órakor a gyorsvonattal érkezett és este a háromnegyed 9 órai gyorsvonattal utazott el innen. A vadászat 165 faczánt, 148 nyulat, szalonkát, 8 foglyot, 1 vaddisznót, 1 őzbakot, 1 rókát lőttek. Eből László főherceg 67 darabot lőtt. László főherceg ez alkalommal volt először Gödöllőn s szeretetreméltó fellépésével az egész vadásztársaságot lebilincselte. A vadászat 5 órakor ért véget. Ö Felsége László főherceggel együtt távozott a vadászatról a kastélyba, hol 6 órakor családi ebéd volt. Az udvar valószínűleg szombaton távozik Gödöllőről.

A körmendi választás.

Körmend, okt. 30. (A „Z. és V.“ ered. táv. tudósítása.) A legtöbb helységről az Eötvös-pártiak nagy többséggel vonultak be. Bay már megbukottnak tekinthető; a függetlenségi párt soraiban visszalépését is várják. Eötvös többsége legalább is 600 szavazat lesz.

A borki-i vasuti szerencsétlenség évfordulója.

Pétervár, okt. 30. (A „Z. és V.“ ered. táv. tudósítása.) Livadiából érkezett távirat szerint, tegnap a kastély templomában a borki-i vasuti szerencsétlenség évfordulója alkalmából ünnepélyes hálaadó istentiszteletet tartottak, a melyen részt vett a ezárné, a trónörökös és menyasszonya, a ezári család többi tagjai, valamint a kíséret és a szolgaszemélyzet, akik jelen voltak a szerencsétlenségnél.

A kina-japáni háboru.

London, okt. 30. (A „Z. és V.“ ered. táv. tudósítása.) A „Times“ nek jelentik Yokohamából tegnapi

kelettel: Hierosimában egy harmadik hadsereget összpontosítanak, amely 24 ezer főre fog rugni.

Caprivi a német császárnál.

Berlin, okt. 30. (A „Z. és V.“ ered. távirata.) A császár ma délután az új palotában Caprivi gróft fogadta.

Belgrád, okt. 30. (A „Z. és V.“ ered. távirata.) Itteni irányadó körökben a külföldi sajtó egy részében közzétett sürgönyt, mely a miniszter változást Milán exkirály személyével kapcsolatba hozza tendentiosusnak nyilvánítják, és azt a leghatározottabban megezáfolják. A miniszter krízis turban benső okokból s azon törekvésből eredt, hogy az ország kormányzata tapasztalt és erős kezekre bízassék az állami igazgatás minden ágazatában.

Sophia, okt. 30. (A „Z. és V.“ ered. távirata.) A szobronyje mai ülésében a bizottságok s ezek között a felirati bizottság is megválasztottak. A felirati bizottság 12 tagból áll, s ezek között egy Radoslavov párti, két conservatív van, a többi tag a kormánypárt-hoz tartozik.

Országgyűlés

A képviselőház ülése okt. 30-án.

(A „Z. és V.“ távirati tudósítása.)

A képviselőház ma délelőtt tartott rövid ülésén Lukács Béla kereskedelmi miniszter benyújtotta a magyar folyam- és tengerhajózás részvénytársaság alakításáról és állami segélyezéséről szóló javaslatot, melyet régóta türelmetlenül vár a közvélemény. Ezenkívül a miniszterelnök és a honvédelmi miniszter terjesztették be jelentéseket, kimutatókat és javaslatokat.

Elnök: Perczel Dezső.

Jegyzők: Bartók Lajos, Schober Ernő.

Elnök bemutatja a királyi leiratot, mely br. Vay Bélát a főrendi ház alelnökévé kinevezi. Kihirdetve, hódolattal tudomásul vétetik. Bemutatja Félégyháza város feliratát az önálló magyar katonai akadémiá ügyében. A kérvényi bizottságnak adják ki.

Br. Fejérváry Géza honvédelmi miniszter bemutatja a cs. és kir. közös hadsereg

nevelő-intézetében s a Ludovika akadémiában elhelyezett növendékekről, a honvédmenházról, a magyar és osztrák hadmentességi alapokról szóló jelentését, továbbá a közös hadseregből a honvédséghez áthelyezett tisztokról szóló kimutatást. Kéri ezen javaslatoknak az illető bizottságokhoz való utatását.

Elnök kimondja a Ház határozatát abban az értelemben, hogy a jelentések együttesen tárgyalassanak a honvédelmi költségvetéssel.

Wekerle Sándor miniszterelnök az előirányzat nélkül történt kiadásokról szóló kimutatást, továbbá a pénzüri készletekről s az ezekből fedezendő beruházásokról szóló törvényjavaslatot.

Elnök: A jelentés ki fog adni a zárszámadási, a törvényjavaslat a közgazdasági és pénzügyi bizottságnak.

Lukács Béla kereskedelmi miniszter bemutatja a magyar folyam- és tengerhajózási részvény-társaság alakításáról és állami segélyezéséről, a székely vasutak kiépítéséről, továbbá a tengeri hajók építésének állami segélyben való részesítéséről szóló törvényjavaslatokat. (Éljenzés.)

Elnök kimondja a határozatot, mely szerint a javaslatok a pénzügyi, illetőleg közgazdasági bizottságnak adatnak ki. Hitelesítettven a jegyzőkönyv, az ülést bezárja.

A képviselőház pénzügyi bizottsága.

Budapest, okt. 30-án.

(A „Z. és V.“ táv. tud.)

A képviselőház pénzügyi bizottsága Széll Kálmán elnökle alatt tartott mai ülésében tudomásul vevén a pénzügyminiszter jelentéseit a múlt évben eladott s a jövő évre eladásra kijelölt államjóságokról, tárgyalás alá vette az igazságügyi tárca költségvetését. (Előadó Latkóczy Imre.)

A központi kiadásoknál Helpy a központi személyzet túlságos szaporodására vonatkozó néhány észrevétel után megjegyzi, hogy nem tudja megérteni, miként tűrheti a miniszter azt az állapotot, mely a katonai büntető törvény és eljárás terén fennáll. Elvárja, hogy a miniszter tárcáját kösse ezen állapotoknak egész alkotmányos rendszerünkkel való összhangba hozásához. Darányi kéri a minisztert, hogy jelezze azon sorrendet, melylyel a munkában levő igazságügyi reformokat megvalósítani kívánja. Ugron G. a Curiánál nagyon felszaporodott hátralékokra utalva, megjegyzi, hogy az összes hátralékok újabb költség emelés nélkül feldolgozhatók lennének, ha öös és hetes tanács helyett hármastanácsban intéznék el az ügyeket.

Szilágyi nyilatkozatai.

Szilágyi miniszter részletesen megvilágítván a minisztérium központi személyzeti viszonyait és teendőit, a felvetett kérdésekre válaszolja, hogy a *katolnai perrendtartás kérdésében, ragaszkodva az elvekre nézve a gyakorlati igényekre való tekintettel elfoglalt álláspontjához*, mindent el fog követni abban az irányban, hogy ezen reform létrejövetele siettesse. Az igazságügyi reformra vonatkozólag kiemeli szövege, hogy a *büntető eljárás tervezete* készen van s szövege reméli, hogy mielőbb be is lesz nyújtható. A *civilis eljárás tervezete* már közzé is van tevé. A további reformokra nézve előadja szövege, hogy a *végrehajtási eljárás reformja* szintén készen van: be fog nyújtani továbbá az igazságügyi alkalmazottakra vonatkozó *szegélytörvényjavaslat* is. A *házasági törvényjavaslat*hoz szükséges *eljárás is ki van dolgozva*, s szövege azt még egy bizottsági revízió után be szándékozik nyújtani. A mi az anyagi jog körébe vázó reformokat illeti, szövege kéri min fogja a házat, hogy a *büntető novella mielőbbi tárgyalását* tegye lehetővé. Az *anyagi magánjog* egyes részei ki levén dolgozva, szövege szükségesnek tartja, hogy ezen munkálatok összehangzatos megállapítása szempontjából állandó bizottság alakítsassék.

Az *ügyvédi rendtartásra* nézve a vélemények beérkeztek s már is feldolgoztattak s szövege reméli, hogy nem hosszú idő alatt be fog a javaslat is nyújtani. Ezzel kapcsolatban áll egy novellaris törvényjavaslat mely lehetőleg *egységessé tenni fogja a gyakorlati időt is az ügyvédekre és bírákra nézve*. A *hiteltörvényeket* illetőleg kiemeli szövege, hogy a *megtámadási perekre, a csőd és kiegészítési ügyekre* vonatkozó javaslatok már közzé tettettek s az ezekre vonatkozó vélemények be is érkeztek.

Készen van továbbá a *tengerészeti jogok* s a *magánbiztosítási vállalatok* állami ellenőrzésére vonatkozó javaslatok, a melyek bizottsági revízió után szintén be fognak nyújtani. Kiderült az alatt van a *hitelszövetkezetekre* vonatkozó javaslat is. A *curiai bírósági törvényjavaslatra* nézve szövege kivá-

natosnak tartja, hogy a ház bizottságainak tárgyalásán mielőbb keresztül menjen. A *katolnai perrendtartás*ra vonatkozó javaslat is mielőbb be fog terjesztetni. A mi a Curianál levő hátralékokat illeti, addig, míg a *somnás eljárás életbe lépéséig teljesen érvénytelen fogja hatását s a büntetési eljárás reformja életbe lép*, nem lehet helyesen egyebet tenni mint azon lenni, hogy a hátralékok tovább ne szaporodjanak s szövege azt hiszi, hogy ez s a helyzet fokozatos javulása el is lesz érhető.

A miniszternek általános élenk helyessé fogadott előterjesztése után a bizottság megszavazta az előirányzatot.

A tárcza költségvetésének többi tetelei minden vita nélkül megszavaztatván, elnök a bizottság tagjainak általános helyeslése mellett köszönetet mondott a miniszternek kimerítő felvilágosításaiért.

A honvédelmi tárcza.

Tárgyalás alá vétetven ezután a *honvédelmi* tárcza költségvetése, elnök megragadja az alkalmat arra, hogy a bizottság nevében csatlakozzék azokhoz, kik a minisztert munkásságának tíz éves fordulóján üdvözölték.

Br. Fejérváry miniszter e kegyes és megható szavakkal hálás köszönetet mond.

Megkezdetven ezután a tárcza költségvetésének részletes tárgyalása (előadó Szerb György) b. Fejérváry miniszternek és Gronn Dezős államtitkárnak egyes részletekre, nevezetesen a *honvédfőparancsnokság új épületének költségeire vonatkozó felvilágosításai* után az előirányzat változatlanul megszavaztatott.

Ezzel az összes tárczák költségvetésének tárgyalása befejeztetven, az általános költségvetési jelentés megállapítása holnap délelőtt 11 órára tüzetett ki s ezzel az ülés véget ér.

Politikai hírek.

Az új kancellár

A Német-birodalmat oly váratlanul ért kancellárválság tegnap megoldást nyert

Hohenlohe herceg kinevezetésével birodalmi kancellárrá és porosz miniszterelnökké. A kettős kinevezés e ténye eléggé megmagyarázza Caprivi elbocsátásának közvetlen okát. A császár újból egyesíteni kívánta ezt a két állást, Caprivi pedig az egyesítés ellen volt, — tehát az utóbbinak mennie kellett.

Utóda, — a harmadik birodalmi kancellár — *Hohenlohe* herceg, az eddigi elszász-lothringeni helytartó s volt párisi nagykövet. Kinevezetésében a német lapok garanciát látnak arra, hogy a német politika eddigi irányja továbbra is megmarad. Pártpolitikai szempontból az új kancellárt mérsékelt konzervatívnek mondják. Feltétlenül es odaadható a hármasszövetségnek s a mellett rokonszenves egyéniségnek tartják őt Párisban is, a hol még nagykövet idejéből ismerik békeszeretét és konciáns modorát.

— **Képviselőválasztási mozgalom** Mint Körmentől jelentik, az Eötvös-párti választók a kerület főpontjain oly mennyiségben vannak koncentrálva, hogy báró Eötvös részere már impozáns többség van biztosítva. — A zuranyi kerületben a katolikus párt utolsó napon gróf Zichy Vladimirt készült jelölti Pulszki ellen. Apponyi Albert m. Eberhardról Pozsonyba ment parthíveihez s delután visszautazott.

Hirek

A zombori kir. törvényszéknél a sommas eljárásról szóló s nov. 1-en életbelépő új törvény rendelkezéséhez képest az elnök megállapította a fellebezési tanácsot, melynek elnökéül Fogler Béla, tagjaiúl dr. Grün József s dr. Orkányi Ede kir. törvényszéki brakt nevezte ki. A jegyzői iroda — hova a felek által beadandó fellebezések és az elintézkedések kerülnek — naponta 9—11. vasár- és ünnepnapokon 9—10 óráig áll a felek rendelkezésére.

— **Főleskötés.** A közös hadsereg-beli utjonczok f. hó 1-én teszik le az ünnepélyes esküt, — melyet az új szolgálati szabályzat előír. D. e. 9 órakor kivonulnak az utjonczok Delits Mihály őrnagy vezénylete alatt a rom. kath. templom elé s az istentisztelet megtartása után a kaszárnyába vonulnak, hol az őrnagy ünnepi beszédet tart mely után a főleskötés — három szolgálati nyelven — következik.

Eszkütvő. Guttmann Mátyas folyó hó 6-án délelőtt 9 és fél órakor tartja meg es

TÁRCSA.

A titkos szerekről. *)

Irta: **Uj. Kubiss Ágost.**

Sohasem voltam barátja, sőt mondhatni inkább: nyílt ellensége mindannak, mi az ember egészségügyi állapotára kártékonyan hat; s kapcsolatban ezzel, hiszem, nem kevésbé választottam meg találozom tárgyamat, a midőn a „Zombor és Vidéke” tek. szerkesztősége részéről, — mint annak egyik régebbi munkatársa, — egy, az előttünk fekvő naptár szellemi keretébe vágó közérdekű közlemény megírására kerentem fel s az ugynevezett titkos szerekről szövege, melyek napjainkban, — karos és hátrányos voltak dacára, — a hölgyvilág szerényebb berendezésű lakostalályaiban csakugy, mint a legmagasabb körök szalónjaiban, általános kedveltségnek örvendenek.

Mielőtt én azonban e titkos, másként szépítőszerekek elnevezett produktumok karos- és illetén megvetendő voltáról, majd teljes megvilágításban azok neméről, használatáról s mindenétől tárgyalásokban szövege: szük keretbe foglalva, néhány szóval ismertetni kívánom ezen szerek történeti múltját is.

Az emberek balgaságai tehát s ezek között kiváltképen azon mesterség, melylyel a természet hiányait eltakarni s kitatarozni igye-

keztek, csak oly régiek, mint maga az ember, az erkölestelenség mellett, (jóvén a fajtalanság nem.

Azon általános vágy, melylyel a mai század végéi kor testi szépségének emelése céljából mindenféle mesterkedés által s gyakran nem is szavai is.

Az erkölestelenség mellett, (jóvén a fajtalanság nem. Azon általános vágy, melylyel a mai század végéi kor testi szépségének emelése céljából mindenféle mesterkedés által s gyakran nem is szavai is.

Az erkölestelenség mellett, (jóvén a fajtalanság nem. Azon általános vágy, melylyel a mai század végéi kor testi szépségének emelése céljából mindenféle mesterkedés által s gyakran nem is szavai is.

Az erkölestelenség mellett, (jóvén a fajtalanság nem. Azon általános vágy, melylyel a mai század végéi kor testi szépségének emelése céljából mindenféle mesterkedés által s gyakran nem is szavai is.

Az erkölestelenség mellett, (jóvén a fajtalanság nem. Azon általános vágy, melylyel a mai század végéi kor testi szépségének emelése céljából mindenféle mesterkedés által s gyakran nem is szavai is.

Az erkölestelenség mellett, (jóvén a fajtalanság nem. Azon általános vágy, melylyel a mai század végéi kor testi szépségének emelése céljából mindenféle mesterkedés által s gyakran nem is szavai is.

Az erkölestelenség mellett, (jóvén a fajtalanság nem. Azon általános vágy, melylyel a mai század végéi kor testi szépségének emelése céljából mindenféle mesterkedés által s gyakran nem is szavai is.

*) Mutatvány a „Bácskai Naptár”-ból.

küvjét a zombori izraelita imaházban Goldfahn Sárota kisasszonnyal, Goldfahn Sándor helybeli tekintélyes kereskedő leányával.

Az új sommás eljárás megbeszélése végett a zombori ügyvédi kar ma a „Vadászkürt” szálló kistermében, mely tudvaleg a zombori Tóth Kálmán-kör hivatalos helyisége — előlki engedélyvel értekezletet tartott, melyen az új törvény rendelkezései lőnek megvitatva. Természetesen egy ilyen értekezlet nem elégséges arra, hogy a törvény bonyodalmas intézkedései áttekinthetők legyenek s ez okból határozatba ment, hogy néhány héten át gyakrabban ismétlődnek az összejövetelek. Az ügyvédek innen valamennyien ugyancsak ma a Csísaonczia magántermében vacsora utáni összejövetelt tartottak az új törvény fölötti eszmecseré végett, mely — mint halljuk jó eredményre végződött.

— **Fegyveradó kivetés.** Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ezemmel közhírré tétetik, hogy az 1894. évre a zombori m. kir. pénzügyigazgatóság által megállapított fegyveradó kivételi listám az 1883. évi XXIII. t. cz. 17. §-a értelmében 8 egymásután következő napon át vagyis: 1894. évi október hó 30-ától november hó 6-áig bezárólag, a városi adóügyi osztálynál mindenki által megtekinthető végett közszemlére kitétetik azon hozzáadással, hogy mindenki netalán felszólamlását beadhatja, esetleg a másokat illető fegyveradó kivetésre, vagy esetleges fegyvereltökölásra nézve észrevételeit megteheti.

— **Csalás jó pénz.** Nem újsg sem máshol sem nálunk. Alig van nap, amelyen a hírlapok ne közölnék, hogy hol itt, hol ott fogtak el egy-egy pénzhamisítót — s a törvényszék ki ne derítene hogy bizony csak csalás volt jó pénzzel. E hó 12-én Deck Mihály újvidéki gépgyárosnál Viskó István mesterség. re nevezve asztalos, de különben foglalkozás nélküli ingyencelő megjelent s nagy titokzatosan felajánlotta, hogy 600 frért 5000 ft ára, 1000 frért 10000 ft ára kitűnően készített hamis pénzt ad el egy vidéki ember. A pénz oly kitűnően van készítve, hogy az teljesen felismerhetlen s csak az a hibája, hogy mindegyiken ugyan a series száma. Ezért vévőknek meg is mondja előre, hogy 1 drb-nál többet egyszerre ne adjanak ki. A hamis pénz: ötös. Előadta, hogy lám ő milyen uri mód él, bár semmit sem dolgozik, s hozzá hasonló van Újvidéken vagy ötven. Deck mint állhatatos becsületességű ember mindjárt feltette magában,

hogy a rendőrséggel közölni fogja a dolgot és ezért nem utasította el Viskót, hanem megígért mindent. Megegyeztek, hogy 13-án délután Viskó el fogja vezetni Decket a hamis pénzraktárosához. Deck a jelentést megtette a rendőrségnek, s ez intézkedett nyomban, hogy Decket nyomon követhessék, s azt kihez őt vezetik letartóztatassák. Másnap azonban Viskó nem jelentkezett, de e helyett elment heftőn s megállapodtak, hogy kedden reggeli 5 órakor várja majd Decket a Három korona vendéglő előtt, s onnét vezeti őt. Másnap reggel Deck pontos időben megjelent s csatlakozott Viskóhoz, aki nem vette észre, hogy Gaál rendőralkapitány s négy más rendőr polgári ruhába öltözve kíséretet öket. Decket a kisvácsi utca 13 számú házába vezette Viskó, hol Ingvin Ácza rosvott előléte volt felelős őrt mutatta be olyannak, ki a hamis pénz raktárosa legyen. Deck 5000 frtyai hamis pénzt kért, de előbb látni akarja a hamisítványokat. Ingvin kijelentette, hogy előtte való este adott el 5000 frtyit, s több most nincs raktáron, azt megmutatja, s ha a vételre kész lesz Deck, úgy lemennek együtt hajón egy Rómánia szomszédságában levő helységbe, s ott kaphatnak pénzt amennyi kell. Deck, a pénzt kitűnően mondotta, s megalkudtak 400 frtal 5000 frta és azzal eltávoztak. Ingvin kikísérte, hogy körülnézzen vajjon nem áll-e lesben valaki. Amint kiért utcaajtóhoz a rendőrség előugrott s őt lefogta, megkötözték aztán bemenek a házába. Az ő sorsára jutott felesége és Viskó István is. Házkutatást tartottak, de eredménytelenül, mert az egész házában a hamisnak mondott 5 drb. ötösön kívül más pénzt nem találtak. Vallatára fogták őket s kiderült a következő: ők szövetségben voltak Kamber Mladen és Sesics [Zsivko] foglalkozás nélküli egyénekkel. A furfangos csalást és módozat nemrégiben eszelte ki Kamber Mladen, s ő volt az ki őket is rávette belépni a szövetségbe, meg pedig Csáki Matjának a Flatt utczában levő kocsmájában. A hamisnak állított pénzt Pekén Ignac szerezte nekik, úgy hogy azt a katonáktól váltotta be. Tudvaleg a dolgot, hogy a katonák zsoldját új és jobbára egy seriesű pénzsekkel fizetik. A csalás abban állott volna, hogy a vérvétől a pénzt felviszik, de nem adnak helyette hamis pénzt s számítotak arra, hogy senki őket nem meri feladni, mert akkor be kellett volna az illetőknek vallania, hogy ő hamis pénzt akart beszerezni. Vallomásuk szerint Újvidéken többekben kerestek állodzatot így valami Jovánovits Gávról, és

Miller Jakabban, de nem sikerült nekik ezeket léprecsalni: sőt Rumán is voltak Rilke István asztalosnál és Nagy Radinczen Mitrovits Stevo kocsmárosnál de ezekkel sem boldogultak. A kihallgatás tovább folyik.

— **Tolvaj pinczer.** Az Ó-Becsén allomásozó huszárság század parancsnoka báró Döry százados a nagyvendéglő tiszt ebédlőjében elvesztett egy igen értékes gombot, mely gyémántokkal és gyöngyökkel volt diszítve. Ezt a gombot Weber Jenő pinczer a pamlag redőli közt megtalálta, de nem adta át a tulajdonosnak, hanem az akkor éppen ott szállva levő Baron nevű szabadkai ékszerész utazónak mutatta meg, aki a 200 frtos gombot 20 frta becsléssel és rábeszélte a fiut a becsérlésre. Az rá is állt s kapott egy ezüst órát, meg egy 3 frtos gyűrűt. Ennek az öröme azután még mulatott is, szórta a pénzt, a mi feltűnt a rendőrségnek. Kérdőre vonatván kivallotta, hogy honnan van az új óra, meg gyűrű. Rögötn sürgönyözött a rendőrség a szabadkai rendőrségnek, a mely a leirt ékszert meg is találta Baron utazónál. Weber Jenőt a rendőrség átadta további eljárás végett a járásbírósnak, a hol kihallgatván, szabadon bocsátott.

— **Utonállás.** Kis-Hegyesről írja levelezőnk, hogy ott e hó 28-án éjjel megtámadtak az utczán Bittelmayer Mátyás szeghegyi jómódú gazdát. Bittelmayer tömött pénztárczájával mulatott egyik hegyesi kocsmában két suhanecczal Kubik Istvánnal és Horváth Andrással, kik látva a tömött tárczát, titokban elhatározták megszerzését. Mikor aztán Mátyás gazda nehéz fejfel cindult haza felé, az a két jó madár utját állta s az egyik rendőrnök, a másik a bíró fiának adva ki magát, követelte a pénzt. S mikor a nemet erről hallani nem akart néhány pofonnal érveltek és erőszakkal elvették tőle a tárczát, melyben 102 ft volt. A megvert Bittelmayer erre a rendőrségre sietett, akiknek sikerült is még az éj folyamán elfogni az utonállókat, a pénzzel együtt, akiket a topolyai járásbírósnak adtak át.

— **Drága mulatság.** A bor különböző hatásokat idéz elő. Sok ember, ha felhőrpent, akkor szereti a penztárczája tartalmát mutogatni, a nagy bankókkal hivatkozni. Ennek a rossz szokásnak rabja úgy látszik H. E. gazda is, aki ugyancsak megjárt a minapi. Az említett gazda ugyanis kiment valamely Turiára s magával vitte Szuboticskó ó becesei volt berkocsist tolmácsul. Elvégez

egészséges szín, minélfogva az arc és bőrfestéshez folyamodtak.

A Rómában divó festés mestersége mellett szőlőben az is, hogy a censoroknak kötelességükké volt téve ünnepnapokon Jupiter képszojának arcát cinóberrel áthuzni.

A római hadvezérek diadalmenetök alkalmával hasonlóképen cinóber festékekkel mázolták be arcukat, a mint ez a bajazzóknál maiglan is divat.

Mily általános elterjedésnek örvend különben a román hölgyeknél az arcfestés, kivüláglik onnan is, hogy maga Ovid, a jeles római költő sem tartotta méltósága alólinak, a római hölgyeknek egy különös cikkben oktatást adni a bőrfestészetben.

Az arcfestés azután Rómából kiindulva, minden száradon keresztül, egész a jelen korig terjedt. Kis megszakítást talán csak a XV. század tűntethet fel, a mikor is, — legalább a magasab körökben, — az ugynevezett maszkviselés lett a divó. Erre a hírhedt szépitő fiastrómkó követeztek s ezek letűnésével az arc- és bőrfestés ismét régi joaiba léphetett.

Ez idő szerint pedig Anglia Franciaországgal már bizvást vetekedhetik a szépitőszerek, nagyobb mennyiségben és fényűzőbb kiállításban való gyártásának dícsőségeért.

Franciaországot különben e tekintetben nem is esodálhatjuk mert hisz korunk ezen Babelében az erkölcsi állapotok csak ugyanazok, melyek 14-ik Lajos aranykorában voltak.

A dec. 2. morális bukás óta Franciaor-

szágban az anyagi jólét képezi a legfőbb javakat, amelyek után is mindenki igyekszik; az eszményi javak helyébe az aranyborjú imádása lépett és hogy a lelkiismeret szava csak némi-leg is csitítassák, az érzéki élvezet posványába süllyednek az emberek.

Nem esoda tehát, hogy Franciaországban csak *pirosító* krl. 2,000,000 tégelylyel fogyasztatik évenként.

A csinóstat művészetének terén különben Anglia sem sokkal áll hátrább Franciaországban, amennyiben az újabb időben oly haladást tanusított, hogy Franciaország pálmája már-már kétségessé kezdhet válni.

Mint azonban ma is számosan találkoznak, kik az arcfestésről pro és kontra tartanak beszédet: találkoztak régen is.

Igy az arcfestésért Zion leányait már Izsaiás proféta is az Úr haragjával fenyegette. Pli-nius sem tartotta megbocsátható fényűzésnek, de hasonlóképp ostorozta. Juvenal és Lucian pedig csipős glossákat írt ellene.

*

Ezen vázlatos történeti bevezetés után már most reátérek tárgyamra és pár szóval ismertetni fogom a szépitőszereket.

A szépitőszerek tehát általánosságban két osztályba sorozhatók.

Az első klasszisba tartoznak nevezetesen az ideig-óraig használatos *festőszerek*, (amelyek is tulajdonképen, de hogy jobban mondjam: a

kizárólagos szépitőszerek) a második osztályba pedig a *gyógyhatású anyagokból összedíltitott*, de helytelenül értelmezett s elnevezett *szépitőszerek*.

Mert koránt se higgye valaki, ha keze ügyébe pl. hajnövesztő, különféle bőrbetegségek elleni mosdóviz és szappany-arczenőcs, kreme, vagy a pudre építőaire kerül, hogy ez talán szépitőnek beválk.

A szó szoros értelmében véve igenis az, szigoru orvosi szemponból azonban távolról sem az; mert vagy gyöngyszerrel van dolgnak, (mely mindennemű „szépitőszert”-féle elnevezést kizár), s melyek jótékony hatása előbb-utóbb bizonyára kitéviszik, vagy csak egyszerűen valami „privát gyártmánynyal”, mely magán viseli a kuruzslás jellegét s amely, — ha individualis diszpozícióknak a szerrel szemben nem képes elég tolerációt felmutatni, — kártékonyan, sőt a legtöbb esetben mérgezőleg hat.

Ezen általános ismertetés után már most hadd foglalkozzam a tulajdonképeni szépitő, vagy más szóval festőszerekkel.

A *piros arcfestők* száma korunkban már csaknem valódi légiót képez. Ez a különfélésség azonban talán csak inkább az elnevezésben, mint a festőszerek alkotászeiben ismerhető fel, képezvén ezek alapját rendszerint csak a *carmin*, a *cochenille*, a cinnabarit (Hg. S.), vagy a növényországból vett festőanyagok.

(Folyt. köv.)

vén az üzletet, jó magyar szokás szerint egy kis áldomásra tértek egy kocsimába, Mikor már a turiai csárdabeli szép asszony borától, tüzes szemétől a kedv felső fokát érte el, H. százásokat vett elő és azzal akart fizetni. A turiai csapláros persze hogy nem birt váltani, amire a tolmács kiérve más gondolt, Befogott a gazda kocsijába, felült és Becsére hajtattott, hogy majd fölvaltja ő azt a jegyző urnál, jó ösmerőse az neki. A gazda kocsijába, felült és Becsére hajtattott, itt azután már fel tudták váltani a nagy papírost és csakhamar a nyakára is hágott. A gazda várt, várt, de végre is megsokalta a várakozást és nagy bámulva vette észre, se pénz, se tolmács, se kocsi. Így még kocsist is kellett fogadni, aki haza hozza. Itt jelentést téve, a rendőrség előkerítette a mulató tolmácsot, de bizony a százasnak már csak nagyon kis része volt meg. Így hát a turiai kirándulás drága multság volt.

Hirdetések

Nélkülözhetlen minden hivatalban!

Jövő hó elején jelenik meg nagy 8-ad alakban 14 ívnyi terjedelemben a **Bácskai Naptár** mely magában foglalja bácsmege összes tisztii czimtarát a katonai és egyházi hatóságokat. Bácsmege jelesebb férfianak arcképesarnokával. A nagy mű bizományomban jelenik meg. Bolti ára 1 frt., vidékre 1 frt. 10 kr. beküldése mellett bérmentve küldetül meg

Kollár József

könyv-, zenemű-, papir kereskedése és könyvkötészete
Z O M B O R B A N.

A **Bácskai Naptár** tartalom-jegyzéke:

A felsőges uralkodóház.
Apatini, almási, bajai, hodsághi, kulai, becsei, palánkai, topolyai, titeli, ujvidéki, zentai, zombori, zsablyai járás,
Zombor szab. kir. város tisztikara,
" " " " szakbizottságai,
Baja " " " tisztikara,
Ujvidék " " " "
Szabadka szab. kir. város tisztikarának segéd és kezelő személyzetének névjegyzéke,
Zenta rendezett tanácsú város tisztikarának névsora,
A zombori, szabadkai és ujvidéki kir. törvényszék és területéhez tartozó kir. járásbíróóságok,
A zombori kir. pénzügyigazgatóság és a megye területén lévő m. kir. adóhivatalok tisztii névsora,
Esperes kerületek. Hitelemzők. Hittanárok,
Dunamelléki reform. egyházkerület,
A bácskai gör. kel. reform. egyházkerület,
Középiszkolák tanártestülete,
Bács-Bodrogh vármegye területén lévő rom. kath. népiskolák tanítóinak névjegyzéke,
Bácskai szerb gör. kel. néptanítók,
Szabadkai 6-honvéd gyalogezred stb. stb.

Üzleti Hirdetés.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **Zomborban, a fő-(Kossuth)-utczában** lévő **Klein Ede-féle** üveg-, edény és porcellán-üzletet n. hó 17-én megvettem, s azt a kor igényeihez képest a legdivatosabb s legjobb minőségű árukkal fogom újra felszerelni. Midőn ezt a mélyen tisztelt közönség szives tudomására hozom, egyszersmind bátorodom fölkérni, hogy üzletemet nagybecsű látogatásával megüsztelni sziveskedjék.

Különösen ajánlom divatos függő-lámpa és majolika-disztágyaimat, terracotta-és sydrolit-figuráimat, china-ezüst edényeimet s francia baccarat-ivó-készleteimet. Az üvegkereskedés szakmájába vágó mindennemű üvegezést, templom-épület, kirakat-tábla és képekterek elkészítését a legrovidebb idő alatt pontos kivitelben elvállalom.

Miután en cégtársa vagyok a farkasvölgyi világhírű üvegtáblagyárnak abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a legjobb minőségű és legolcsóbb üvegtáblával szolgálhatom ki t. vevőimet.

Üzletemet a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlván, maradtam

kötő tisztelettel

Pock László.